

Forslag til statsbudsjettet 2024

Høringsinnspill til Helse- og omsorgskomiteen fra Norsk Fysioterapeutforbund

Norsk Fysioterapeutforbund mener helsetjenesten må dreies i retning av mer forebygging og rehabilitering. Forslag til statsbudsjett sikrer ikke en dreining for en mer bærekraftig helsetjeneste. Rehabilitering handler først og fremst om å hente ut pasientens potensial for funksjon og egen mestring. Men samfunnet, velferdsstaten og helsetjenestene får også klare gevinster i form av økt deltakelse i yrkesliv og utdanning, reduserte kostnader til behandling og omsorg i andre deler av helsetjenesten.

Kapittel 733 Habilitering og rehabilitering

Norsk Fysioterapeutforbund har sammen med flere andre organisasjoner og fagmiljøer, påpekt behovet for en rehabiliteringsreform. Dette statsbudsjettet inneholder ingen satsning på dette området. Det kommer frem at habilitering og rehabilitering følges opp gjennom kommende Nasjonal helse- og samhandlingsplan. Norsk Fysioterapeutforbund skulle likevel gjerne sett en egen budsjettpost øremerket til rehabilitering.

Helse- og sosialtjenester har over tid hatt det høyeste sykefraværet av alle næringer, og er også den næringen med flest tapte dagsverk. Muskel- og skjelettlidelser er årsaken til flest tapte dagsverk i denne næringen, med 33,2 prosent, og er den vanligste årsaken til både sykefravær og frafall fra arbeidet. Det er nødvendig å styrke rehabiliteringsområdet kraftig for å dempe det økende presset på et hardt belastet helsevesen. I lys av den demografiske utviklingen og knappheten på helsepersonell, finner Norsk Fysioterapeutforbund det underlig at regjeringen ikke satser mer på rehabilitering og behandling av muskel og skjelettlidelser.

Det er store arbeidskraftreserver blant de som går sykemeldte på grunn av muskel- og skjelettplager og lettere psykiske lidelser. For å utløse disse reservene, må det satses målrettet på både helsefremming og rehabilitering. Dette er viktig både for arbeidstakerens helse, for virksomheten og for samfunnet.

Kapittel 762 Primærhelsetjenesten

Kommunehelsetjenesten er i dag svært presset som følge av både knapp bemanning og stramme budsjetter. Sektoren står i fare for å bli stående på stedet hvil ettersom budsjettøkningen i hovedsak blir spist av lønns- og prisvekst.

Det er positivt at regjeringen ønsker å prioritere barn og unges helse. Det å øremerke midler til helsestasjons- og skolehelsetjenesten er viktig. Det er ikke tvil om at det må satses helsefremmende og forebyggende tiltak og særlig for barn og unge. 45 millioner er dog lite. Det er mindre enn 130 000 kroner til hver kommune – noe som utgjør under ¼ stilling. Dette er bekymringsfullt når det er en økende trend med barn og unge med hodepine, vond nakke, skuldre og rygg. Mye av dette skyldes fravær av naturlig fysisk aktivitet og mye stillesitting både på skole og i fritid. Dette er morgendagens arbeidstakere og skattebetalere.

Vi vet at god helse bygges fra barnsben av. Gode vaner som fysisk aktivitet, som forebygger sykdommer som for eksempel hjerte- og karlidelser og diabetes, legges tidlig. Vi vet også at psykiske lidelser som i økende grad bidrar til sykefravær og uføretrygd i mange tilfeller debuterer i ung alder. Tidlig innsats er derfor svært viktig.

Norsk Fysioterapeutforbund må igjen understreke at helsestasjons- og skolehelsetjenesten må være tverrfaglig for å lykkes – og dessverre er det mangel på fysioterapeuter i denne tjenesten. Det er svært uheldig da psykiske problemer i stor grad også gir kroppslige symptomer, som hodepine og nakkesmerter. Norsk Fysioterapeutforbund mener at kroppen må få større plass i forebygging og behandling av psykiske problemer – og det å «koble toppen med kroppen» er kjernekompetanse innen fysioterapi. Vi håper derfor at komiteen i sin behandling av budsjettet sørger for at de øremerkede midlene bidrar til at tjenesten i større grad blir tverrfaglig. Norsk Fysioterapeutforbund anbefaler videre at det utarbeides en bemanningsnorm for tjenesten.

Kapittel 781 Forsøk og utvikling

I statsbudsjettet foreslås det utprøving av nye modeller for tjenestehandling mellom Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet. Norsk Fysioterapeutforbund mener dette er et positivt tiltak som kan bidra til at tjenestene i større grad henger sammen. Dette er svært viktig for å sikre at pasienter hjelpes helt eller delvis tilbake i jobb. Når vi vet at så stor del av sykefraværet skyldes muskel- og skjelettplager er det nødvendig at det prøves ut modeller for samarbeid rette mot denne pasientgruppen. I statsbudsjettet fremgår det at det «eventuelt» kan omfatte muskel- og skjelettplager.

Kapittel 783 Personell

Offentlig spesialistgodkjenning av fysioterapeuter

Norsk Fysioterapeutforbund søkte Helse- og omsorgsdepartementet om offentlig spesialistgodkjenning høst 2023. Spesialistgodkjenning av fysioterapeuter er i tråd med anbefalinger fra Helsedirektoratet allerede i 2012. Behovet for kompetansen, utvidede oppgaver i yrkesutøvelsen, selvstendighet i yrkesutøvelse og hensynet til pasientsikkerheten talte den gang for en offentlig spesialistordning. Samhandlingsreformen har medført desentralisering av avanserte oppgaver, og dermed økt kompetansebehov i kommunene. Behovet for en offentlig godkjenningsordning er dermed ikke mindre i dag enn i 2012.

Offentlig spesialistordning er ikke omtalt i forslag til statsbudsjett og Norsk Fysioterapeutforbund mener det må avsettes midler til innføring av en slik ordning. Dette som en forlengelse av forslaget i statsbudsjettet, om at Helsedirektoratet overtar forvaltningsansvaret av kompetansetakst A2k fra Norsk Fysioterapeutforbund. Denne taksten bygger på kravene i Norsk Fysioterapeutforbunds spesialistordning.

Norsk Fysioterapeutforbund mener:

- Det er nødvendig med en kraftig økning i friske og øremerkede midler til rehabilitering.
- Det er bra at departementene skal samhandle for å forhindre at folk faller utenfor utdanning og arbeidsliv.
- Det må satses stort og målrettet på helsefremmende og forebyggende arbeid med friske og øremerkede midler.
- Det er på tide å få på plass offentlig spesialist godkjenning for fysioterapeuter.